

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
APMOKESTINIMO TEORIJS: KRITINĖ ANALIZĖ	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Bronius Sudavičius Kitas (-i): partnerytės prof. dr. Gediminas Užubalis	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius, 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	9 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Siekama, kad studentai suvoktų pagrindines apmokestinimo ir mokesčių teisinio reguliavimo vertybes ir koncepcijas, pagrindinius Vakarų teisės tradicijos šalims būdingus raidos bruožus ir srities problemas. Siekiama, kad studentai suvoktų apmokestinimo teisinį reguliavimą kaip tam tikrų problemų sprendinį ir gerai suvoktų jo mechanizmą, gebėtų argumentai aiškinti ir kritiškai interpretuoti bei vertinti atitinkamų teisės aktų nuostatų turinį, apibendrinti jų taikymą teismų bei kitų jurisdikcinių institucijų praktikoje (jurisprudencijoje).		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - Žinos pagrindines vertybes ir koncepcijas, kuriomis remiasi apmokestinimas ir jo teisinis reguliavimas;	Paskaitos (probleminis dėstymas), pratybos (atvejų analizė, praktinių problemų sprendimas, grupinė diskusija), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros ir teisės šaltinių analizė).	Egzaminas raštu (atviri ir uždari klausimai / užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už darbą per pratybas (diskusijos, problemų sprendimas ir kt.) ir kolokviumą.
- Suvoks ir gebės paaiškinti, kaip istoriškai vystėsi pagrindiniai apmokestinimo instrumentai (atskiros mokesčių rūšys), kaip kito ir kokia dabar yra jų paskirtis ir vaidmuo apmokestinimo sistemoje;	Paskaitos (probleminis dėstymas), pratybos (atvejų analizė, praktinių problemų sprendimas, grupinė diskusija), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros ir teisės šaltinių analizė).	Egzaminas raštu (atviri ir uždari klausimai / užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už darbą per pratybas (diskusijos, problemų sprendimas ir kt.) ir kolokviumą.
- Suvoks ir gebės paaiškinti mokesčių teisinio reguliavimo priemonių atsiradimo teisės sistemoje priežastis (<i>raison d'être</i>) kaip tam tikros problemos sprendimą;	Paskaitos (probleminis dėstymas), pratybos (atvejų analizė, praktinių problemų sprendimas, grupinė diskusija), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros ir teisės šaltinių analizė).	Egzaminas raštu (atviri ir uždari klausimai / užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už darbą per pratybas (diskusijos, problemų sprendimas ir kt.) ir kolokviumą.
- Galės analizuoti ir etiškai bei kritiškai vertinti apmokestinimo teisinį reguliavimą, jo turinio santykį su teisės principais ir vertybėmis;	Paskaitos (probleminis dėstymas), pratybos (atvejų analizė, praktinių problemų sprendimas, grupinė diskusija), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros ir teisės šaltinių analizė).	Egzaminas raštu (atviri ir uždari klausimai / užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už darbą per pratybas (diskusijos, problemų sprendimas ir kt.) ir kolokviumą.
- Gebės tinkamai argumentuoti interpretuoti mokesčių teisės normų turinį.	Paskaitos (probleminis dėstymas), pratybos (atvejų analizė, praktinių	Egzaminas raštu (atviri ir uždari klausimai / užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už darbą

	problemų sprendimas, grupinė diskusija), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros ir teisės šaltinių analizė).	per pratybas (diskusijos, problemų sprendimas ir kt.) ir kolokviumą.
--	---	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Apmokestinimo demokratinėje visuomenėje teoriniai pagrindai.	2			2			4	10	Literatūros įsisavinimas; šaltinių analizė.
2. Teisinis pareigos mokėti mokesčius pobūdis (mokesčių teisės funkcijos).	2						2	12	Literatūros įsisavinimas; šaltinių analizė.
3. Teisinio (formalaus) teisingumo sampratos pasireiškimas mokesčių teisėje; metodologinio individualizmo įtaka mokesčių teisei.	2			2			4	12	Literatūros įsisavinimas; šaltinių analizė; pasiruošimas kolokviumui.
4. Paskirstomojo (socialinio) teisingumo sampratos pasireiškimas mokesčių teisėje.	2			2			4	12	Literatūros įsisavinimas; šaltinių analizė.
5. „Horizontalusis“ ir „vertikalusis“ mokesčių teisingumas.	2			2			4	12	Literatūros įsisavinimas; šaltinių analizė.
6. Asmens mokamasis pajėgumas kaip teisės kategorija.	2			2			4	10	Literatūros įsisavinimas; šaltinių analizė.
7. Ekonominio pajėgumo padidėjimas kaip visuotinis „mokesčių rinkinio“ objektas.	2						2	11	Literatūros įsisavinimas; šaltinių analizė.
8. Socialinio reguliavimo tikslų įtvirtinimo mokesčių teisėje pagrindai ir ribos.	2			2			4	12	Literatūros įsisavinimas; šaltinių analizė.
9. Tarptautinio apmokestinimo įtaka apmokestinimo principų realizavimui.	2			2			4	10	Literatūros įsisavinimas; šaltinių analizė.
Iš viso	18			14			32	101	

Vertinimo strategija ¹	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas už darbą per pratybas ir kolokviumą	40	Semestro metu	Vertinama daugiausia 4 balai. Iki 2 balų galima gauti už teisingus atsakymus į klausimus, aktyvų ir rezultatyvų dalyvavimą diskusijose, problemų formulavimą ir jų sprendimų siūlymą (paiešką), turiningų kritinių pastabų teikimą, kitų diskusijos dalyvių pasisakymų vertinimą ir pan. (slenkstis 0.1). Dar iki 2 balų galima gauti už atsakymus į kolokviumo klausimus (slenkstis 0.25).
Egzaminas	60	Semestro gale	Vertinama iki 6 balų. Studentams pateikiamos atviro ir uždaro tipo užduotys (klausimai). Atsakymai raštu į kiekvieną iš jų vertinami balais (slenkstis 0.25).

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
	Nuo 1990	Lietuvos Respublikos teisės aktai (norminiai aktai ir jurisprudencija), reikalingi atitinkamoms temoms studijuoti (žr. temas <i>supra</i>)		Teisės aktų registras https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalActSearch Lietuvos Respublikos Seimo duomenų bazė http://www.lrs.lt ; Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo duomenų bazė http://www.lrkt.lt ;

¹ Paskaitų lankymas neprivalomas, pratybų – privalomas. Už praleistas pratybas atsiskaitoma jas vedančio dėstytojo nustatyta tvarka.

				Lietuvos Aukščiausiojo Teismo duomenų bazė http://www.lat.lt ; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo duomenų bazė http://www.lvat.lt ; duomenų bazės http://www.infolex.lt arba http://liteko.teismai.lt
	Nuo 2004	Europos Sąjungos teisės aktai (norminiai aktai ir jurisprudencija), reikalingi atitinkamoms temoms studijuoti (žr. temas <i>supra</i>)		„Europos Sąjungos oficialusis leidinys“; duomenų bazė http://eur-lex.europa.eu
UŽUBALIS, G.	2012	Mokesčių teisės paskirtis ir funkcijos (apmokestinimo teorijų kritinė analizė), daktaro disertacija		Mykolo Romerio Universitetas
MEDELIENĖ, A., SUDAVIČIUS, B.	2011	Mokesčių teisė		Vilnius: VĮ Registrų centras
BUŠKEVIČIŪTĖ, E.	2006	Viešieji finansai		Kaunas: Technologija
STAČIOKAS, R., RIMAS, J.	2003	Mokesčiai: istorinė raida ir dabartis: mokomoji knyga		Kaunas: Technologija
JANKAUSKAS, K., <i>et al.</i> (sud.)	2010	Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatos: 1993–2009		Vilnius: Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas
KŪRIS, E. (sud. ir moksl. red.)	2011	Lietuvos teisinės institucijos		Vilnius: VĮ Registrų centras
THURONYI, V.	2003	Comparative Tax Law		New York: Kluwer Law International
Papildoma literatūra				
MENENDEZ, A. J.	2001	Justifying taxes – Some Elements for a General Theory of Democratic Tax Law		Dordrecht: Kluwer Academic Publishers
McCAFFERY, E. J.	1996-1997	Tax's Empire	85:73	Georgetown Law Journal.
UTZ, S.	2002	Ability to pay	23 (3)	Whittier Law Review
LIVINGSTON, M. A.	1998	Reinventing Tax Scholarship: Lawyers, Economists, and the Role of the Legal Academy	83:365	Cornell Law Review
MEUSSEN, G., <i>et al.</i>	1999	EUCOTAX Series on European Taxation: The Principle of Equality in European Taxation		Kluwer Law International
MADURO, P., PISTONE, P.	2011	Human Rights and Taxation in Europe and the World		IBFD
SCHOEN, W.	2009	International Tax Coordination for a Second-Best World (Part I). <i>World Tax Journal</i> . P. 67-114.	Vol. 1, No. 1	
MEDELIENĖ, A., SUDAVIČIUS, B.	2011	Finansų ir mokesčių teisė kaip mokslinio tyrimo objektas. Būklė ir perspektyvos. <i>Teisė</i>	t. 79	
DECOGAN, D. HARRIS, P.	2022	Tax Justice and Tax Law Understanding Unfairness in Tax Systems		Hart Publishing